نگاه

کلاهخود سرباز ساسانی در دانشگاه ییل و معمای یک تونل مرگبار

پیروزی فراموش‌شده ساسانیان در شام

در حدود ۱۷۰۰ سال پیش، ساسانیان در جنوب شرق سوریه درگیر جنگی زیرزمینی شدند که هنوز برای باستان‌شناسان و مورخان یک راز حل‌نشده است. ماجرا در شهر دورا-اروپوس رخ داد؛ شهری بر کرانه فرات که سال‌ها در دست امپراطوری روم بود. تا سال ۲۵۶ میلادی، قدرت تازه و جاه‌طلبی در ایران سر برآورده بود. ساسانیان به رهبری شاپور یکم، که جای اشکانیان را گرفتند، با تمام توان به سوی غرب تاختند. کتیبه سه‌زبانه شاپور در نقش رستم (کعبه زرتشت) حکایت می‌کند که در دومین حمله به شام، سپاه روم را درهم کوبید و سی و هفت شهر از جمله دورا-اروپوس را تصرف کرد. وقتی باستان‌شناسان فرانسوی در دهه ۱۹۲۰ دورا-اروپوس را دوباره کشف کردند، به شهری برخوردند که در زمان متوقف شده بود. در یکی از برج‌های شهر، در امتداد دیوار بزرگی، شبکه‌ای از تونل کشف شد که توسط ساسانیان در زیر استحکامات شهر کنده شده بودند. آنها برای رسیدن به زیر برج و جابه‌جا کردن سنگ‌های پی برج به هدف تخریب آن تونلی به طول حدود ۴۰ متر کنده بودند. رومیان هم در مقابل تونلی حفر کردند که به سمت تونل‌های ساسانیان می‌رفت. دو سپاه در اعماق زمین به هم رسیدند. کنت روبر دو منیل دو بوسون، باستان‌شناس فرانسوی، درون تونل رومیان به انباشتی از اسکلت‌های انسان برخورد که به گمان وی حدود پانزده سرباز زره بر تن و با سپر و شمشیر بودند.

کلاهخود سرباز ساسانی در دانشگاه ییل

میان کشته‌های رومی، جسد یک سرباز ساسانی هم یافت شد که کلاهخود کنارش افتاده بود. کف تونل پر از تکه‌های تخته سقف، یک کوزه شکسته پر از قیر و بلورهای گوگرد بود. شواهد یافت شده باعث شد فرضیه پرسر و صدایی مطرح شود: ساسانیان عمداً گاز سمی تولید کرده‌اند تا مدافعان رومی را از پا درآورند. طبق این فرضیه، وقتی حفاران تونل فهمیدند رومیان به سمت‌شان تونل می‌زنند، یک آتشدان پر از گوگرد و قیر روشن کردند. سوختن این مواد، دی‌اکسید گوگرد تولید می‌کند؛ گازی غلیظ و سوزناک که ریه را درگیر می‌کند و در فضای بسته به سرعت خفقان می‌آورد. احتمالاً ساسانیان این آتشدان شعله‌ور را به داخل تونل رومیان انداختند تا گاز سنگین در دالان پخش شود.

گزارش کاوش‌ها چندان دقیق نیستند و فاقد نقشه فنی، طرح ها خوانا هستند و بیشتر یادداشت‌های اولیه هم گم شده‌اند. گذشته از این، احتمالاً تعداد سربازان خیلی کمتر بوده است. طرح‌های موجود فقط ده جمجمه و دست کم هشت اسکلت را نشان می‌دهند.

با فقط هشت کشته رومی، حمله با گاز خفه کننده ضروری نبوده، یک درگیری معمولی تن به تن هم می‌توانست این تلفات را به بار آورد. طرفداران این فرضیه می‌گویند بررسی اسکلت‌ها اثری از زخم شمشیر را نشان نمی‌دهد. هر چه باعث مرگ سربازان در آن تونل شده باشد، یک حقیقت انکارناپذیر می‌ماند: ساسانیان پیروز شدند. آنها دورا-اروپوس را فتح کردند.

شاپور یکم سربلند به ایران بازگشت و سنگ‌نگاره‌های نقش رستم هنوز هم پیروزی‌هایش را فریاد می‌زنند. کلاهخود آن سرباز ساسانی که هزار و هفتصد سال پیش در مرزهای باختری ایران آن روزگار جان خود را از دست داد، امروزه در نگارخانه هنر دانشگاه ییل در شهر نیوهیون، ایالت کنتیکت آمریکا نگهداری می‌شود.

***این یادداشت برگرفته از منابع خارجی است**

سخنگوی سازمان منابع طبیعی در گفت‌وگو با «ایران» طرح «جنگلداری نوین» را تشریح کرد

بخش عمده درختان افتاده و شکسته در جنگل باقی می‌ماند

عکس: ایسنا

گفت و گو

زهرا کشوری
دبیر گروه زیست بوم

سخنگوی سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور با اعلام آغاز اجرای فاز اول «جنگلداری نوین» در ۲۸ حوزه جنگلی هیرکانی، تأکید کرد، این طرح برخلاف الگوهای گذشته بر برداشت چوب از درختان زنده استوار نیست، بلکه با محوریت حفاظت، احیا و مدیریت پایدار جنگل‌ها و با نظارت چندلایه اجرایی می‌شود. کامران پورمقدم در پاسخ به نگرانی فعالان محیط زیست درباره برداشت درختان شکسته و افتاده در قالب طرح جنگلداری نوین گفت که این درختان بخشی از اکوسیستم جنگل هستند و بخش قابل‌توجهی از آنها برای حفظ تعادل طبیعی در جنگل باقی خواهد ماند.

ماده ۳۶ برنامه هفتم توسعه

کامران پورمقدم، سخنگوی سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور، درباره اجرای طرح جنگلداری نوین در گفت‌وگو با «ایران» توضیح داد: «بر اساس ماده ۳۶ قانون برنامه هفتم توسعه، سازمان منابع طبیعی مکلف شده است برنامه حفظ، احیا و توسعه جنگل‌ها با رویکرد مدیریت پایدار جنگل را در قالب طرح جنگلداری نوین اجرا کند.» به گفته او، «برنامه‌ریزی برای این طرح از زمان اجرای طرح تنفس جنگل در سال ۱۳۹۶ و در دوره برنامه ششم توسعه آغاز شد. در آن زمان قرار بود جایگزینی برای طرح‌های قدیمی بهره‌برداری از جنگل ارائه شود و به همین دلیل مطالعات مربوط به مدیریت پایدار جنگل و جنگلداری نوین آغاز شد، اما به دلایل مختلف اجرای عملی این طرح‌ها در سال‌های گذشته به تأخیر افتاد.» پورمقدم افزود: «با آغاز برنامه هفتم توسعه و در چهارچوب ماده ۳۶، اجرای جنگلداری نوین با استفاده از ظرفیت‌های موجود در حوزه‌های جنگلی کشور در دستورکار قرار گرفته است. هدف از این طرح استفاده از این ظرفیت‌ها برای حفظ، احیا و توسعه جنگل‌های هیرکانی است.» به گفته او، «فاز اول این طرح در ۲۸ حوزه جنگلی در سه استان گلستان، مازندران و گیلان اجرا می‌شود. وسعت این مرحله حدود ۷۳۰ هزار هکتار است و طرح آن تهیه و برای اجرا آماده شده است. اجرای فاز اول نیز از ابتدای امسال آغاز شده و بخشی از پروژه‌ها به مزایده گذاشته شده و مجریان آن انتخاب شده‌اند و بخش دیگری نیز در مرحله آگهی و تشریفات مزایده قرار دارد تا مجریان بخش خصوصی برای اجرای طرح انتخاب شوند.» او توضیح داد: «در تبصره یک ماده ۳۶ ظرفیت‌هایی پیش‌بینی شده که می‌تواند موتور محرک حفاظت و احیای جنگل‌ها باشد. همچنین در تبصره ۲ به جنگل‌کاری‌های سنواتی اشاره شده است؛ عرصه‌هایی که در گذشته برای زراعت چوب یا کاشت گونه‌های سوزنی‌برگ ایجاد شده‌اند و قرار است به‌تدریج به جنگل‌هایی با گونه‌های بومی تبدیل شوند.»

تفاوت جنگلداری نوین با طرح‌های گذشته

پورمقدم درباره تفاوت جنگلداری نوین با طرح‌های سنتی گفت: «در طرح‌های گذشته تمرکز اصلی بر بهره‌برداری از چوب جنگل بود و برنامه‌ها بر اساس میزان برداشت چوب تنظیم می‌شد، اما در جنگلداری نوین هیچ بهره‌برداری از درختان سرپا و زنده انجام نمی‌شود و رویکرد اصلی، حفاظت، احیا و مدیریت پایدار جنگل‌هاست.» به گفته او، «در صورت خروج محصولات چوبی از جنگل، این کار صرفاً در چهارچوب اصول فنی و علمی انجام می‌شود؛ مانند مبارزه با آفات و بیماری‌ها، اجرای طرح‌های مرتبط با زراعت چوب یا استفاده از درختانی که بر اثر طوفان، برف سنگین یا دیگر حوادث طبیعی شکسته یا ریشه‌کن شده‌اند.» او تأکید کرد: «برداشت این درختان نیز تنها زمانی انجام می‌شود که خسارت به‌صورت تجمعی در یک محدوده رخ داده باشد، نه به شکل پراکنده در سطح جنگل.»

برداشت درختان شکسته و افتاده

برداشت درختان شکسته و افتاده همواره از موضوعات بحث‌برانگیز در حوزه منابع طبیعی بوده و در سال‌های گذشته با مخالفت بخشی از کارشناسان و فعالان محیط زیست روبه‌رو شده است. همین مسأله باعث شد که این طرح در دولت‌های گذشته اجرایی نشود. منتقدان معتقدند، این درختان بخشی از اکوسیستم طبیعی جنگل هستند و نقش مهمی در حفظ چرخه مواد غذایی، تنوع زیستی و احیای جنگل دارند.

پورمقدم در پاسخ به این نگرانی‌ها گفت: «ما هیچ طرحی با عنوان خروج درختان شکسته و افتاده از جنگل نداریم. طرح ما جنگلداری نوین است و محور اصلی آن حفاظت و احیای جنگل‌هاست، نه برداشت درختان افتاده.» او توضیح داد: «برداشت این درختان تنها یکی از اقداماتی است که در برخی پروژه‌ها انجام می‌شود و در بسیاری از طرح‌ها اساساً چنین موضوعی وجود ندارد.» به گفته او، «در برخی مناطق مانند استان گیلان، صنوبرهایی که در گذشته در قالب زراعت چوب کاشته شده‌اند اکنون به مرحله بهره‌برداری رسیده‌اند و در چهارچوب همین طرح مورد استفاده قرار می‌گیرند. همچنین در برخی مناطق استان گلستان، درختان سوزنی‌برگ غیربومی که در دهه ۱۳۷۰ کاشته شده‌اند قرار است برداشت شوند تا جای آنها گونه‌های بومی جنگل‌های هیرکانی کاشته شود.»

> ما هیچ طرحی با عنوان خروج درختان شکسته و افتاده از جنگل نداریم. طرح ما جنگلداری نوین است و محور اصلی آن حفاظت و احیای جنگل‌هاست، نه برداشت درختان افتاده. برداشت این درختان تنها یکی از اقداماتی است که در برخی پروژه‌ها انجام می‌شود

نقش اکولوژیک درختان افتاده

پورمقدم در پاسخ به نگرانی‌هایی درباره اهمیت درختان شکسته و افتاده در اکوسیستم جنگلی، تأکید کرد: «درختان شکسته و افتاده بخش مهمی از ساختار طبیعی جنگل هستند و نقش مهمی در حفظ تنوع زیستی و چرخه غذایی دارند.» به گفته او، «مطالعات علمی نشان می‌دهد حدود ۱۰ تا حداکثر ۳۰ درصد از موجودی درختان جنگل باید به شکل درختان خشک، شکسته یا افتاده در بستر جنگل باقی بمانند تا تعادل اکولوژیک حفظ شود.» او افزود: «در طرح‌های جنگلداری نوین این اصل کاملاً رعایت می‌شود. درختانی که ممکن است در قالب طرح مورد استفاده قرار گیرند، کمتر از حدی هستند که برای حفظ اکوسیستم لازم است و بخش اصلی آنها در جنگل باقی می‌ماند.» پورمقدم تأکید کرد: «درختانی که به صورت پراکنده در جنگل قرار دارند اساساً برداشت نمی‌شوند و تنها در مواردی که در اثر حوادث طبیعی مانند طوفان، برف سنگین یا رانش زمین تعداد زیادی درخت به صورت تجمعی آسیب دیده باشند، بخشی از آنها مورد استفاده قرار می‌گیرد.»

اقدامات حفاظتی

به گفته سخنگوی سازمان منابع طبیعی، «جنگلداری نوین مجموعه‌ای از اقدامات حفاظتی، احیایی و توسعه‌ای را در بر می‌گیرد. از جمله این اقدامات می‌توان به تقویت یگان حفاظت، تأمین نیروی انسانی، تجهیز جنگلبانان به امکاناتی مانند دمنده، آتش‌کوب، خودرو و موتورسیکلت حفاظتی، برنامه‌های پیشگیری و مقابله با آتش‌سوزی جنگل‌ها، اجرای طرح‌های جنگل‌کاری و احیای مناطق تخریب‌شده اشاره کرد.»

او همچنین گفت: «بازسازی و بهسازی زیرساخت‌های حفاظتی جنگل و اجرای طرح‌های آبخیزداری در حوزه‌های جنگلی نیز در چهارچوب این برنامه پیش‌بینی شده است.»

انتخاب پیمانکاران

پورمقدم درباره نحوه انتخاب مجریان طرح جنگلداری نوین هم گفت: «بر اساس قانون و در چهارچوب ماده ۳ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها، انتخاب مجریان از طریق آگهی عمومی و با رعایت تشریفات قانونی انجام می‌شود.»

به گفته او، «پس از انتشار آگهی، متقاضیان می‌توانند در این فرآیند شرکت کنند و صلاحیت آنها در کمیته‌ای تخصصی در سازمان منابع طبیعی بررسی می‌شود. در این ارزیابی، معیارهای مختلفی از جمله توان فنی، سوابق کاری و ملاحظات حفاظتی در نظر گرفته می‌شود.»

او در پاسخ به پرسشی درباره شرکت‌هایی که در طرح‌های جنگلداری گذشته طلبکار سازمان منابع طبیعی هستند و احتمال حضور آنها در طرح جنگلداری نوین نیز گفت: «موضوع طلب این شرکت‌ها، در سازوکاری جداگانه پیگیری می‌شود و قرار نیست در قالب جنگلداری نوین، درختان شکسته و افتاده به عنوان طلب در اختیار این شرکت‌ها قرار گیرد؛ هرچند آنها نیز مانند سایر متقاضیان می‌توانند در فرآیند مزایده شرکت کنند.»

نظارت بر اجرای طرح

پورمقدم درباره نظارت بر اجرای طرح گفت: «برای اجرای جنگلداری نوین ساختار مدیریتی ویژه‌ای طراحی شده است. در هر حوزه جنگلی یک مدیر حوزه تعیین می‌شود و در کنار او ناظران فنی و حفاظتی به صورت مستقیم در محل حضور دارند.»

او افزود: «علاوه بر ساختارهای استانی و یگان حفاظت، از ستاد سازمان و مجموعه مستقر در چالوس نیز بر روند اجرای طرح نظارت می‌شود. همچنین در مواردی که نیاز به شناسایی درختان شکسته و افتاده تجمعی باشد، این کار توسط گروه‌های کارشناسی انجام و درختان پس از ارزیابی و نشانه‌گذاری ثبت می‌شوند.» پورمقدم گفت: «در مجموع دو تا سه لایه نظارتی در داخل سازمان برای کنترل اجرای طرح پیش‌بینی شده است.» او همچنین تأکید کرد: «سازمان منابع طبیعی از مشارکت تشکل‌ها، سازمان‌های مردم‌نهاد و فعالان محیط زیست در نظارت بر اجرای طرح استقبال می‌کند.» در پایان، سخنگوی سازمان منابع طبیعی تأکید کرد: «جنگلداری نوین صرفاً به موضوع درختان شکسته و افتاده محدود نمی‌شود، بلکه مجموعه‌ای از اقدامات برای مدیریت پایدار، حفاظت، احیا و توسعه جنگل‌هاست.» به گفته او، «در اجرای این طرح نیاز اکولوژیک جنگل به طور کامل در نظر گرفته می‌شود و آن مقدار از درختان افتاده و خشک که برای پایداری اکوسیستم ضروری است در جنگل باقی خواهد ماند.»

عضو شورای عالی میراث فرهنگی خواستار بازسازی انسان‌محور در قلب تاریخی پایتخت شد

فرصت تاریخی برای نجات میدان ارگ

گزارش

میدان ارگ و کاخ گلستان که در جنگ تحمیلی اخیر آسیب دیدند، حالا می‌توانند به جای زخمی دیرینه، به نمادی از احیای فرهنگی و شهروندی تبدیل شوند. این اعتقاد اسکندر مختاری، عضو شورای عالی فنی میراث فرهنگی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی کشور است. او می‌پرسد اما آیا چنین فرصتی غنیمت شمرده می‌شود یا باز هم به بهانه‌ای برای اشغال بیشتر فضاهای عمومی بدل می‌گردد؟

پس از آنکه جنگ به تخریب بخش‌هایی از میدان ارگ و بازار تهران انجامید، بار دیگر بحث بازسازی این قلب تاریخی پایتخت داغ شده است. سید احمد علوی، رئیس کمیته گردشگری و میراث فرهنگی شورای شهر تهران نیز به تازگی از طرحی خبر داده که بر اساس آن، ساختمان‌های آسیب‌دیده پیرامون کاخ گلستان – از جمله بخش‌هایی از ساختمان دادگستری – تملک و به کاربری‌های فرهنگی و موزه‌ای تبدیل شوند. او گفته است: «حتی ممکن است بخش‌های فوقانی این ساختمان‌ها به همان شکل آسیب‌دیده، به نشانه‌ای از مقاومت و برای تاریخ حفظ گردد.» رسانه‌ای شدن این طرح به انتقاد کارشناس میراث فرهنگی تهران انجامید.

اسکندر مختاری، پژوهشگر و فعال حوزه میراث شهری و عضو شورای عالی فنی میراث فرهنگی در واکنش به این خبر به ایسنا گفت: «من در این طرح رویکرد مشخصی نمی‌بینم. آیا بحث بر سر حفظ آثار جنگ است، اصلاح ساختارهای شهری یا فقط بازنمایی نمادین از جنگ؟ این طرح خط و ربط روشنی ندارد.» مختاری با نگاهی متفاوت، تخریب‌های اخیر را نه فقط یک فاجعه، بلکه «فرصتی استثنایی» برای شهر تهران دانست. فرصتی برای جبران کاستی‌های مزمنی که دهه‌هاست مرکز تاریخی پایتخت از آن رنج می‌برد. از نگاه او، کاخ گلستان – یکی از مهم‌ترین آثار ثبت‌شده ایران در فهرست میراث جهانی یونسکو – سال‌هاست که حق طبیعی خود را از دست داده است: «داشتن یک ورودی شایسته و محترمانه. ورودی این بنای تاریخی، عملاً تحت اشغال کامل کاربری‌های سنگین قرار گرفته است. خودروهای اداری، بدون آنکه پاسخگوی هیچ ناظر یا قانونی باشند، پیاده‌روها و حتی محوطه میدان را به پارکینگ شخصی خود تبدیل کرده‌اند. در چنین وضعیتی، گردشگران و شهروندان برای رسیدن به درِ کاخ گلستان ناگزیرند از میان ترافیک و خودروهای انباشته‌شده عبور کنند و به عبارتی، «جان سالم به در ببرند». این پژوهشگر می‌گوید: «تصور کنید قرار است یک فضای فرهنگی – پیاده‌راهی در اطراف بازار و کاخ گلستان – شکل بگیرد، اما در خیابان باب همایون، بساط خوراکی‌ها وسط پیاده‌رو پهن است. در خیابان ناصرخسرو، موتورسیکلت‌ها بی‌حساب تردد می‌کنند و در خیابان داور و میدان ۱۵ خرداد، همه جا پارکینگ شده است. این چه پیاده‌راهی است که قانون در آن نقض می‌شود؟»

> تصور کنید قرار است یک فضای فرهنگی – پیاده‌راهی در اطراف بازار و کاخ گلستان – شکل بگیرد، اما در خیابان باب همایون، بساط خوراکی‌ها وسط پیاده‌رو پهن است. در خیابان ناصرخسرو، موتورسیکلت‌ها بی‌حساب تردد می‌کنند و در خیابان داور و میدان ۱۵ خرداد، همه جا پارکینگ شده است

زخم کهنه «باغ میدان»

محدوده میدان ارگ و کاخ گلستان، روزگاری «باغ میدان» نام داشته است؛ مکانی سرسبز، باز و در خدمت عموم. اما به گفته مختاری اکنون، حتی در طرح‌های بازسازی قبلی نیز پیاده‌روها چنان تنگ و شلوغ طراحی شده‌اند که دو نفر نمی‌توانند کنار هم راه بروند. یک جا باغچه، جایی دیگر آب‌نما، نقطه‌ای پایه مجسمه و انبوهی از موانع دیگر، فضایی برای مکث و آرامش برجای نگذاشته است. مختاری هشدار داد: «اگر از این فرصت استفاده نکنیم، همان آشفتگی قبلی بازمی‌گردد. امروز در مرکز تاریخی تهران هرکس زور بیشتری داشته باشد، برنده است. شهروند پیاده – مصرف‌کننده واقعی فضا – از همه مهجورتر است.» به باور این کارشناس، بازسازی پس از بحران باید با نگاه فرهنگی انجام شود.

او گفت: «حالا که این وضعیت تحمیل شده، فرصتی است تا بگذاریم باغ میدان دوباره به باغ میدان برگردد. کاربری‌های سنگین از مرکز تاریخی خارج شوند. فضا آرام شود.» او با اشاره به سرای دلگشا در بازار تهران که در جریان انفجارها تخریب شد، از تراکمی صد برابر تراکم قبلی انتقاد می‌کند: «چه کسی باید پاسخگو باشد؟ چطور ممکن است هر نوع ساخت‌وساز مجاز باشد، اما شهر نتواند حتی یک پارکینگ مناسب، یک سرویس بهداشتی یا یک نیمکت برای استراحت خانواده‌ها فراهم کند؟ روزانه ۵۰۰ هزار نفر به بازار تهران وارد می‌شوند، اما حتی یک فضای درخور برای تنفس ندارند.»

درخواست از شورای شهر

مختاری، از مهدی چمران، رئیس شورای شهر تهران می‌خواهد که شخصاً به این مسأله ورود کند. او یادآور شد که چمران در گذشته با حساسیت تمام، موضوع تبدیل این محدوده به پیاده‌راه را دنبال می‌کرد و موفق شده بود خیابان را از خودروها و حمل‌ونقل بار تخلیه کند. آن موقع، محدوده تاریخی نفس کشید. اما اکنون، دوباره آشفتگی در حال بازگشت است. مختاری گفت: «اجازه ندهیم این فرصت تاریخی، به تداوم اشغال و بی تدبیری تبدیل شود. میراث تهران، تنها یک قلب تپنده دارد و آن هم میدان ارگ و کاخ گلستان است. اگر اکنون آن را نجات ندهیم، دیگر هیچ‌گاه چنین فرصتی پیش نخواهد آمد.»

وضعیت میدان ارگ و بازار تاریخی تهران پس از جنگ

تعداد گورخرهای ایرانی به بیش از ۲۶۰ رأس رسید

ثبت اولین زادآوری گورخر ایرانی در سال ۱۴۰۵ در پارک ملی توران، نشانه‌ای از افزایش جمعیت این گونه ارزشمند در کشور است. بر اساس اعلام کارشناسان محیط‌زیست، جمعیت گورهای ایرانی در این منطقه طی سال‌های اخیر روندی رو به رشد داشته و آخرین سرشماری‌ها نشان می‌دهد تعداد آنها اکنون به بیش از ۲۶۰ رأس رسیده است. مشاهده کره گور تازه متولد شده، بیانگر شرایط مناسب زیستگاهی و موفقیت برنامه‌های حفاظتی در توران است.

کارشناسان معتقدند حفاظت مستمر محیط‌بانان، کنترل تهدیدهای انسانی و همکاری جوامع محلی، نقش مهمی در افزایش تعداد گورها داشته است. منطقه حفاظت شده توران یکی از مهم‌ترین زیستگاه‌های حیات‌وحش ایران به شمار می‌رود و علاوه بر گورخر ایرانی، گونه‌های شاخصی مانند یوزپلنگ آسیایی و زاغ بور نیز در آن زندگی می‌کنند. این منطقه با وسعت گسترده خود، یکی از مهم‌ترین ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره ایران و جهان محسوب می‌شود.

عکس: ایسنا

وزارت میراث فرهنگی از برخورد با تورهای غیرمجاز خبر داد

عکس: مهر

وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی از آغاز مرحله جدید برخورد با تورهای غیرمجاز فعال در فضای مجازی در سال ۱۴۰۵ خبر داد. پرهام جانفشان، مشاور وزیر و سرپرست نظارت و ارزیابی خدمات گردشگری، اعلام کرد: «نظارت بر تبلیغات گردشگری در شبکه‌های اجتماعی، به‌ویژه اینستاگرام، یکی از اولویت‌های اصلی این وزارتخانه است.» به گفته او، «با همکاری دادستانی تهران، اداره‌کل میراث‌فرهنگی استان تهران و انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرتی، جلسات کارشناسی متعددی برای شناسایی صفحات فاقد مجوز برگزار شده است. در این جلسات، فهرستی از صفحات تبلیغ‌کننده تورهای غیرمجاز و موارد دارای محتوای مغایر با ضوابط بررسی شد.» جانفشان تأکید کرد: «ادامه فعالیت تورهای قانونی در فضای مجازی می‌تواند اعتماد مردم به خدمات گردشگری را افزایش دهد و زمینه فعالیت تورهای غیرقانونی را محدود کند.» او همچنین از برنامه‌ریزی برای برگزاری جلسات نظارتی ماهانه در سال ۱۴۰۵ و تدوین بسته حمایتی جدید برای تأسیسات گردشگری خبر داد.